

FORUM STANDAARDISATIE 16 december 2014
Agendapunt 13.
Stuk 13. Tweede versie concept werkplan Forum
Standaardisatie 2015

2e CONCEPT

Werkplan Forum Standaardisatie 2015

Open standaarden aan de basis van de Generieke Digitale Infrastructuur

Opgesteld door: Bureau Forum Standaardisatie
Datum: 4 december 2014

Documenthistorie			
Datum	Versie	Auteur	Opmerkingen
23 oktober	0.1	Désirée Castillo Gosker en Ludwig Oberendorff	Eerste versie voor de Forumvergadering van 28 oktober 2014
4 december	0.2	Désirée Castillo Gosker en Ludwig Oberendorff	Opmerkingen Forum 28 oktober verwerkt

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Inleiding	2
Hoofdstuk 2. Toelichting op de dossiers en de aanpak in 2015	3
Hoofdstuk 3. De dossiers in 2015	9
Hoofdstuk 4. Budget & begroting	24
Bijlage A. De bemensing	25
Bijlage B. De opdracht van het Forum conform artikel 8 lid 2 van het Instellingsbesluit van het College en Forum Standaardisatie 2012	27

Hoofdstuk 1. Inleiding

Op 31 december 2014 verloopt het *Instellingsbesluit van het College en Forum Standaardisatie 2012*. Een nieuw besluit voor een nieuwe periode voor het Forum Standaardisatie is in de maak. Vooruitlopend op een tijdig te nemen nieuw instellingsbesluit voor het Forum Standaardisatie treft u hier het werkplan aan voor 2015. Voor het eerst niet samen met het College Standaardisatie, maar met het Nationaal Beraad van de Nationaal Commissaris Digitale Overheid (NCDO), ook wel de Digicommissaris¹. Op advies van het College Standaardisatie zet het Nationaal Beraad namelijk de facto vanaf 30 september 2014 de taken van het College Standaardisatie voort. Formeel wordt deze verandering nog vastgelegd in een nieuw instellingsbesluit, waarin zal worden opgenomen dat het Nationaal Beraad de taak van het College Standaardisatie overneemt. Ook de taak van het Forum Standaardisatie zal in hoofdlijnen dezelfde blijven. Het Forum brengt direct advies uit aan het Nationaal Beraad voor wat betreft de opname van standaarden op de pas-toe-of-leg-uit lijst, en de kwaliteit van voorzieningen. Verder voert het Forum onderzoeken uit en adviseert het ten aanzien van de uitvoering van beleid op het gebied van interoperabiliteit, standaardisatie, open standaarden en informatie-infrastructuur² aan het Nationaal Beraad, via de Regieraad Interoperabiliteit (waarover verderop meer).

De samenwerking met de Digicommissaris, en het door hem ingestelde Nationaal Beraad, het bureau Digicommissaris en de Regieraden (waarin alle overheden, en beleid en uitvoering zijn vertegenwoordigd) biedt mooie kansen voor standaardisatie. Standaardisatie en interoperabiliteit worden door deze samenwerking integraal ingebed in de elektronische overheid en digitale agenda, en de generieke digitale infrastructuur (GDI). Vooral ten aanzien van de adoptie van open standaarden en getoetste voorzieningen (waaronder plannen en najagen), en bij het *adresseren* van witte vlekken en standaardisatie kansen (die o.a. het Forum signaleert en agendeert), biedt deze structuur kansen. In de verschillende NCDO-gremia bevindt zich immers een concentratie van mensen met doorzettingsmacht.

De taken van het Forum Standaardisatie en het voormalig College Standaardisatie (nu Nationaal Beraad) ten aanzien van interoperabiliteit en standaardisatie zijn echter breder dan alleen de generieke digitale infrastructuur. De pas-toe-of-leg-uit verplichting van (bepaalde) standaarden strekt zich uit tot de hele publieke sector, zoals bijvoorbeeld onderwijs en bouw.

¹ Zie voor meer informatie over de organisatie van de NCDO: www.digicommissaris.nl

² Artikel 8 lid 1 Instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie: Het forum heeft tot taak de werkzaamheden van het college voor te bereiden en het college te adviseren. De adviserende taak van het forum beperkt zich tot advisering ten aanzien van de uitvoering van beleid op het gebied van interoperabiliteit, standaardisatie, open standaarden en informatie-infrastructuur.

Het werkplan ziet er als volgt uit. Hieronder in hoofdstuk 2 een aantal algemene opmerkingen over 2015: de samenwerking met de Digicommissaris en de invulling van de opdracht van het Forum ten opzichte van vorige jaren. Daarna in hoofdstuk 3 in tabelvorm hoe per dossier meer concreet hieraan invulling wordt gegeven. Hoofdstuk 4 is gereserveerd voor het budget. Verder zijn er nog twee bijlagen. Bijlage A bevat een lijst met de namen van de medewerkers van BFS, de leden van het Forum, een overzicht van de Forumsponsors per dossier en een link naar de lijst van de leden van het Nationaal Beraad Digitale Overheid. Bijlage B bevat de opdracht van het Forum conform artikel 8 lid 2 van het Instellingsbesluit College en Forum en Standaardisatie 2012 dat per 1 januari 2015 door een nieuw instellingsbesluit vervangen zal moeten worden.

Hoofdstuk 2. Toelichting op de dossiers en de aanpak in 2015

In 2015 scherpt het Forum de aanpak op onderdelen aan en zet het in op een goede samenwerking met de Digicommissaris. Hieronder een aantal opmerkingen. Tussen haakjes staat telkens aangegeven of het iets nieuws betreft, een ongewijzigde voortzetting of een andere aanpak ten opzichte voorgaande jaren.

2.1 Over de samenwerking met de Digicommissaris (nieuw)

De meest in het oog lopende verandering is de nieuwe samenwerking met Bas Eenhoorn, de Nationaal Commissaris Digitale Overheid, kortweg de Digicommissaris. Hij zal zich richten op het leggen van een basis voor een overheidsbrede digitale infrastructuur, ook wel de generieke digitale infrastructuur (GDI) genoemd. De digitaal opererende overheid staat voor de opdracht goede dienstverlening te bieden aan burgers en bedrijven. Deze dienstverlening moet voldoen aan belangrijke eisen op gebieden als privacy, veiligheid en het voorkomen van fraude. Het breed gebruik van standaarden is daarin essentieel. De Digicommissaris heeft daarom als taken:

- bevorderen van de totstandkoming van (voorzieningen voor) de Digitale Overheid;
- zorgen dat beheer van essentiële voorzieningen goed is geregeld;
- stimuleren van het gebruik van die voorzieningen.

De Nationaal Commissaris stelt de GDI samen uit bestaande en in ontwikkeling zijnde voorzieningen, standaarden, basisregistraties en andere producten die essentieel zijn voor zowel het functioneren van de overheid als voor haar (digitale) dienstverlening aan burgers en bedrijven. Zoals ook in de inleiding aangestipt, heeft de instelling van de NCDO geleid tot een voortzetting van de taken van het College Standaardisatie door het Nationaal Beraad, dat net als het College Standaardisatie eveneens overheidsbreed en hoogambtelijk is samengesteld. Het Forum Standaardisatie blijft in de huidige onafhankelijke vorm bestaan. Op de website van het de Digicommissaris wordt het Forum dan ook als volgt genoemd:

Het Forum Standaardisatie zal het Nationaal Beraad adviseren over standaardisatie, gericht op het toetsen van open standaarden (bovensectoraal) en (generieke) voorzieningen, het monitoren van de adoptie van open standaarden, de internationale aansluiting en het signaleren van witte vlekken in het standaardisatielandschap.

De samenwerking met de Digicommissaris biedt een belangrijke kans om het daadwerkelijk gebruik van de standaarden van de 'pas toe of leg uit'- lijst en de door het Forum erkende voorzieningen te vergroten. Niet alleen omdat de Digicommissaris dit expliciet tot taak heeft maar ook omdat alle stakeholders betrokken zijn en doorzettingsmacht hebben. Het ligt in de lijn der verwachting dat de open standaarden structureel zullen worden ingebed in een adoptieplanning van de hele eOverheids/Digitale agenda.

De precieze **rolverdeling tussen Forum Standaardisatie en de Regieraden**, de gremia onder het Nationaal Beraad Digitale Overheid moet in het najaar van 2014 nog nader uitgewerkt worden. Op voorhand kan wel gezegd worden dat de onafhankelijke kwaliteitstoets van standaarden en voorzieningen de focus vormt van het Forum, dat mede daardoor is uitgegroeid tot een gezaghebbende speler in het standaardisatieveld. Het Forum blijft dan ook open standaarden en voorzieningen toetsen op kwaliteit en interoperabiliteit, terwijl de regie op naleving van het beleid binnen de GDI bij een of meer Regieraden zal liggen.

Het Forum zal rechtstreeks aan het **Nationaal Beraad** adviseren. Ten eerste over het al dan niet verlenen van de 'pas toe of leg uit'- status met betrekking tot de voorliggende open standaarden. Ten tweede over de kwaliteit van overheidsbrede voorzieningen.

Daarnaast schakelt het Forum met en via een of meer **Regieraden**³ over interoperabiliteitsproblemen en witte vlekken op standaardisatiegebied die daar kunnen worden aangepakt. Andersom kunnen de regieraden het Forum vragen bij bepaalde ketenproblemen en standaardisatievraagstukken nader te onderzoeken, door bijvoorbeeld de inzet van een standaardisatiescan. Wat niet verandert en wat ook past bij de onafhankelijke positie van het Forum, is de jaarlijks monitor hoe de adoptie en het gebruik van open standaarden vordert. Daarnaast blijft het Forum de aansluiting met de Europese en Internationale standaardisatie ontwikkelingen bewaken, mede met als doel om zoveel mogelijk *aansluiting* te krijgen tussen Europa/Internationaal en Nederland (kennisfunctie bureau&Forum).

2.2 Over de lijsten en samenhang (andere insteek)

Het Forum zal zich meer dan in eerdere jaren telkens afvragen of de inzet leidt tot de adoptie van standaarden op de lijsten, daarnaast zal het Forum kijken waar ze zelf sterker moet sturen op de samenstelling van de lijst, en wellicht zelf ontbrekende standaarden moeten (laten) aanmelden. In 2015 komen (de lijsten met) open standaarden meer centraal te staan binnen de andere dossiers. Het Forum zal selectief rond specifieke thema's als bijvoorbeeld informatiebeveiliging pro actief op zoek gaan naar open standaarden die in de praktijk nodig blijken om bepaalde problematiek op te lossen, en zo de lijst(en) compleet maken. Deze benadering beoogt de samenhang tussen

³ De Regieraad Interconnectiviteit blijkt een centrale (proces) rol te gaan spelen ten aanzien van standaardisatie (standaardisatie is immers in alle verschillende clusters/regieraden aan de orde).

standaarden te bevorderen. In 2014 is gestart om op de lijsten de functionele samenhang tussen standaarden beter in beeld te brengen: zowel de standaarden op de lijst onderling, als de relatie met standaarden daarbuiten. Daarnaast wordt meer inzicht gegeven in de samenhang van standaarden vanuit het perspectief van onze doelgroepen (de samenhang is voor inkopers immers anders dan voor architecten). Dit proces wordt in 2015 voortgezet. Verder biedt het Forum aan beheerorganisaties die in aanmerking willen komen voor de status 'uitstekend beheer' vanaf 2015 een aparte BOMOS-toets aan, los van de procedure voor een van de lijsten. Verder zal de informatie over de standaarden op de lijsten worden geactualiseerd, uiteraard zoals gebruikelijk in afstemming met de beheerorganisaties.

2.3 Over adoptie (voortzetting)

Het Forum Standaardisatie monitort de adoptie van de standaarden, signaleert adoptiedrempels, neemt zelf actie ter bevordering van de adoptie of vraagt andere stakeholders actie te ondernemen⁴. De begin 2013 ingezette adoptieaanpak wordt voortgezet en aangescherpt. Kenmerken van de aanpak zijn:

- Stimulering bij aanvang van investeringstrajecten onder meer door advisering (pro-actief of desgevraagd, denk bijvoorbeeld aan advies over het gebruik van open standaarden bij publicatie van open data). Vanaf 2015 zijn meer medewerkers van BFS hiervoor bereikbaar (accountmanagerschap);
- Adoptiestrategie per standaard of cluster van samenhangende standaarden met een focus op bepaalde thema's (in 2014 waren dat "Informatiebeveiliging en identitymanagement" en "Stelsel van basisregistraties en e-dienstverlening" voor 2015 zal dit nog nader worden bepaald);
- Samenwerking met de Regieraad Interconnectiviteit en het bureau van de Digicommissaris: zij kunnen o.a. de adoptie van standaarden plannen en aanjagen ('toezien' op de vordering en naleving van de adoptie-afspraken over standaarden in het Digiprogramma);
- Samenwerking met stakeholders o.a. KING, IPO, UvW, Manifestgroep, ICCIO, BRG en leveranciers;
- Stevige samenwerking met NORA (Nederlandse Overheid Referentie Architectuur). Informatie-architecten zijn een belangrijke doelgroep van het Forum, omdat zij het belang van standaardisatie en aansluiting op het generieke onderschrijven, en uitdragen in de ICT afdeling en de rest van hun organisatie;
- Stimulering van de adoptie van standaarden via generieke voorzieningen;
- Gericht op feitelijk gebruik in de praktijk, naast stimulering via aanbestedingen. Onder andere via laagdrempelige bereikbaarheid (meedenken en advies), implementatieafspraken en introductie van 'accountmanager-schap' bij het bureau.

2.4 Over accountmanagerschap (nieuw)

⁴ Opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst geeft status aan een standaard maar is geen einddoel. Baten kunnen pas worden geïncasseerd als een standaard breed door de overheid (en eventueel daarbuiten) wordt geadopteerd. Dat wil zeggen geïmplementeerd en gebruikt.

Eind 2014 heeft Forum Standaardisatie 35 standaarden op de 'pas toe of leg uit' -lijst staan. Deze standaarden zijn in 2014 opgedeeld in 8 groepen van samenhangende standaarden. In 2015 zal iedere adviseur van het Bureau Forum Standaardisatie 'accountmanager' worden van een van deze sets standaarden. De accountmanager is het eerste aanspreekpunt voor een specifieke set standaarden en is verantwoordelijk voor het bijhouden van de kennis en relaties met sleutelfiguren van die standaarden. Deze werkwijze draagt bij aan de doelstelling van het Forum om de kennismakelaar of verbinder te zijn als het gaat om de standaarden op de lijsten. Forum Standaardisatie besluit net als in voorgaande jaren op welke groep(en) van standaarden de nadruk wordt gelegd. De adoptie-inspanning zal vervolgens grotendeels op deze groep(en) van standaarden gericht worden.

2.5 Over Streefcijfers (nieuw)

Om de inspanningen van het Forum te richten op het gewenste effect (daadwerkelijke adoptie van standaarden), zal BFS in 2015 gaan werken met streefcijfers ten aanzien van standaarden, of sets van standaarden. Die streefcijfers zijn in eerste instantie bureau-intern. Hoewel de adoptie van standaarden niet binnen de directe invloedssfeer van het Bureau Forum ligt, kunnen streefcijfers wel meer focus op acties brengen die het verschil maken in de praktijk. Vanzelfsprekend zullen de streefcijfers aansluiten bij de adoptiefocus van het Forum (bijv. informatiebeveiligings-standaarden). Begin 2015 zullen de precieze streefcijfers worden bepaald.

2.6 Over voorzieningen (voortzetting)

Het Voorzieningendossier is bedoeld om met behulp van de voorzieningen procedure te toetsen of een voorziening robuust en stabiel genoeg is voor breed hergebruik. Brede betrokkenheid van belanghebbenden bij de procedure draagt bij aan vertrouwen en draagvlak voor hergebruik. Afhankelijk van de keuze van de Digicommissaris zal in 2015 een aantal front-office voorzieningen de kwaliteitstoets ondergaan met als doel het stimuleren van breed hergebruik. In 2014 heeft het College Standaardisatie twee voorzieningen laten toetsen op geschiktheid voor breder gebruik binnen de publieke sector. Beide voorzieningen kregen een positieve evaluatie, maar daarnaast ook gerichte aanbevelingen voor verbetering. Dat laatste biedt een duidelijk meerwaarde. Met de komst van de Nationaal Coördinator Digitale Overheid (Digicommissaris) en het werk aan de Generieke Digitale Infrastructuur wordt een nieuw fundament voor een samenhangende eOverheid gelegd. Een van zijn taken betreft het stimuleren van het gebruik van overheidsbrede voorzieningen in de GDI. Onafhankelijke toetsing van de kwaliteit van deze voorzieningen is hierbij van toegevoegde waarde. Het College adviseert daarom het Nationaal Beraad om de toetsingsprocedure op alle voorzieningen uit het Digiprogramma toe te passen, te beginnen met de front-office voorzieningen. Het College beveelt het Nationaal Beraad daarnaast voor het hergebruik van getoetste voorzieningen een minder vrijblijvend regime aan. Dat past bij bovengenoemde taak van de Digicommissaris, ten aanzien van het stimuleren van het gebruik van voorzieningen. Het Forum benadrukt het belang van dit dossier, het is één van de kernpunten voor 2015. Het maken van een grondslag om (bepaalde) voorzieningen wettelijk te verplichten maakt onderdeel uit van een gezamenlijk wetgevingstraject van BZK en EZ ter versteviging van de juridische basis van Digitaal 2017. Het bureau Forum Standaardisatie draagt daaraan bij.

2.7 Over Semantiek (andere insteek)

In werkplannen van het Forum heeft het onderwerp semantiek altijd een duidelijke plaats gehad. Dat verandert in het werkplan 2015. Semantiek wordt niet minder belangrijk, maar het Forum gaat er anders mee om. Semantiek gaat over betekenis van gegevens. En overal waar het gaat over uitwisseling en hergebruik van gegevens is betekenis van groot belang. Verkeerde interpretatie van gegevens kan immers leiden tot verkeerde beslissingen. Op de lijsten met standaarden van het Forum staan veel semantische standaarden, dat wil zeggen, standaarden waarin definities en/of modellen van gegevens een wezenlijk onderdeel van de standaard zijn. Het aantal semantische standaarden op de lijsten zal zonder twijfel nog toenemen. En als het vanuit oogpunt van interoperabiliteit of standaardisatie zinvol is, zal het Forum ook afstemmings- of adoptieactiviteiten uitvoeren. Maar voorwaarde daarbij is vraagsturing, wat inhoudt er een partij is die het Forum vraagt om een bijdrage te leveren. Desgevraagd kan bijvoorbeeld worden aangeschakeld bij de Stelselcatalogus, waarin de semantiek in het stelsel van basisregistraties wordt beschreven. Voor 2015 ligt er in ieder geval al een vraag vanuit de linked data community in Nederland, om een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van een standaard URI-strategie.

2.8 Over vraagsturing en de kennisfunctie (voortzetting)

De concrete meerwaarde van standaardisatie blijkt door koppeling aan een concrete casus, probleem of keten. In 2014 zijn met dit uitgangspunt onderwerpen opgenomen in het dossier vraagsturing (standaardisatiescan, stelselstandaard, authenticatie en autorisatie, Samenhang basisregistraties & NORA). Voor een aantal dossiers geldt dat het Forum de in 2014 ingezette activiteiten afrondt. Voor die onderwerpen waar een vervolginspanning aan zit, geldt dat het Forum op zoek gaat naar partijen die in het vervolgtraject de trekkersrol van het Forum over kunnen nemen.

Het Forum heeft in de loop der jaren veel kennis vergaard op het gebied van bovensectorale standaardisatie en interoperabiliteit en heeft nationaal en internationaal een breed netwerk opgebouwd.

2.9 Over de relatie met het bedrijfsleven (voortzetting)

Eén van de unieke punten van het Forum is het feit dat het bedrijfsleven in praktisch iedere taak van het Forum een adviserende rol heeft. Dit geldt voor de toetsing van standaarden en voorzieningen en advisering over de overige onderwerpen van het Forum. In 2014 was er extra aandacht voor het beter bedienen van Forumleden uit de private sector en het aanhalen van de relaties met verschillende marktcoepels. In 2015 zal het Forum hiermee verdergaan en bovendien marktpartijen de gelegenheid geven om op de website van het Forum aan te geven welke van de 'pas toe of leg uit' standaarden zij kunnen leveren. Hierbij wordt zoveel mogelijk de methodiek van de Software Catalogus van KING overgenomen. Een methodiek die komend jaar ook door het Rijk wordt opgepakt: het ICCIO voert een pilot uit met de Gemma (GeMeentelijke Model Architectuur) Software Catalogus gericht op de toepasbaarheid binnen de rijksdienst.

2.10 Over authenticatie en autorisatie (voortzetting)

In 2015 wordt een community ingericht voor het beheer en onderhoud van de Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus, voortbouwend op de bestaand klankbordgroep rond de Handreiking. Op de website van het Forum wordt daartoe een platform ingericht.

Verder wordt in 2015 een nieuwe versie van de handreiking gepubliceerd met enerzijds een

inhoudelijke update o.b.v. relevante ontwikkelingen en anderzijds mogelijk een beslisboom of gelijksoortig instrument waarmee ook niet-specialisten in staat zijn een goede inschatting te maken van welk betrouwbaarheidsniveau voor hen relevant is.

2.11 Over internationale zaken (voortzetting)

Standaardisatie stopt niet bij de grens, daarom participeert het (Bureau) Forum Standaardisatie in verschillende Europese overleggen zoals het ICT Multi Stakeholder Platform (MSP), het project eSens en ISA-initiatieven. Dit alles op verzoek van en in samenwerking met de verantwoordelijke ministeries. Ook maakt het Forum deel uit van een informeel netwerk van lidstaten. Doel van deze activiteiten is aansluiting tussen het Nederlands beleid en het Europees beleid en efficiënt hergebruik van ervaring en rapportages. In dat kader worden met name de standaarden van de Nederlandse lijsten in het MSP voorgedragen voor identificatie en het gebruik van BOMOS, de beheermethode voor open standaarden, gestimuleerd. Daarnaast vindt afstemming plaats met een klein netwerk van vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven.

2.12 Over Communicatie (voortzetting)

Overheidsorganisaties kennen over het algemeen het standaardisatiebeleid van de overheid steeds beter. Echter de toepassing van open standaarden blijft aandacht vragen. Daarom zet het Forum Standaardisatie in 2015 verder in op de adoptie van open standaarden. Zoals reeds eerder gezegd zullen de adviseurs ook accountmanager worden voor een cluster van standaarden. Via de nieuwe website zijn de adviseurs zichtbaarder en beter benaderbaar. Bovendien is de website, met de standaardenlijst als middelpunt, beter doorzoekbaar en overzichtelijker. Het Forum blijft zich in de communicatie richten op de boodschap om open standaarden te adopteren en hoe organisaties dit kunnen doen. Conform de afspraak in de Bestuurlijke Regieroep, zal het Forum communiceren via de communicatiekanalen van de verschillende koepels (Rijk/ICCIO, IPO, Unie van Waterschappen en KING/VNG).

Hoofdstuk 3. De dossiers in 2015

3.1 Open standaarden, lijsten, samenhang & beheer	
Dossierhouder	Lancelot Schellevis & Marijke Salters
Forumsponsor	<u>Stuurgroep open standaarden:</u> Wim van Nunspeet; Arianne de Man; Marcel Reuvers; David de Nood. <u>Stuurgroep samenhang & beheer:</u> Simon Spoormaker, Guus Bronkhorst, Erwin Bleumink
Aanleiding dossier	Voor een optimale interoperabiliteit tussen overheden onderling, tussen overheid en bedrijfsleven en overheid en burger, is het belangrijk dat er afspraken worden gemaakt over welke gegevens hoe worden uitgewisseld. Deze afspraken worden vastgelegd in standaarden. Als standaarden open zijn dan dragen ze het meest effectief bij aan interoperabiliteit en borgen ze bovendien de keuzevrijheid. Open standaarden zijn naar hun aard namelijk niet software of leverancier specifiek en kunnen door iedere leverancier worden ingebouwd. Om meer richting te geven aan welke standaarden relevant zijn beheren het Nationaal beraad en Forum Standaardisatie twee lijsten met open standaarden, en volgen en ondersteunen zij de adoptie van de standaarden op deze lijsten.
Relatie standaardisatie, lijsten open standaarden en adoptie.	De lijsten met open standaarden zijn de kern en het uitgangspunt van de standaardisatieactiviteiten van het Forum Standaardisatie. De lijsten en de procedures die er aan ten grondslag liggen vormen de basis voor de verschillende adoptieactiviteiten waarop het Forum inzet. Tijdens de toetsing van standaarden voor opname op de lijst, worden de belangrijkste knelpunten voor adoptie gesignaleerd en geadresseerd, zodat hier vervolgens gerichte adoptieactiviteiten op kunnen worden ingezet.
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	Wie wordt geholpen met deze activiteiten: <i>Primair:</i> Iedere partij die gegevens uitwisselt met de overheid of (semi-) publieke sector. <i>Secundair:</i> softwareleveranciers, ICT adviseurs, standaardisatieorganisaties, experts en beheerders van de standaarden. <i>Beleidspartners:</i> Er zijn verschillende beleidspartners. Zo is er het economische belang (van EZ), zoals vermindering van regeldruk, waartoe standaardisatie aan kan bijdragen. Verder draagt standaardisatie bij aan de toegang tot digitale diensten (BZK) zoals ook verwoord in de Visiebrief digitale overheid 2017 en de Digitale Agenda. Ook is er een nauwe relatie met de Nationaal Commissaris Digitale Overheid, daar het Forum Standaardisatie zich richt op de adoptie van intersectorale standaarden om zodoende het hergebruik van generieke diensten te verbeteren. Dit kan het Forum niet alleen en om te komen tot een efficiënte, compacte overheid wordt dan ook samengewerkt met met b.v. het KING, NCSC, i-NUP. De betrokkenheid van deze partijen is geborgd door als onderdeel van de toetsingsprocedure expertbijeenkomsten en openbare consultaties te houden.
Specifiek doel	Het beheren van een lijst met open standaarden waarvoor voor overheidsorganisaties een 'pas toe of leg uit'-regime' geldt. Tevens het in standhouden van een lijst met gangbare open standaarden en een procedure voor het bijhouden van deze lijsten.

Resultaten in 2015	Uitvoering toetsingsprocedure: Reeds lopend (gestart in 2014): (begin november 2014 bekend) Nieuwe standaard of nieuwe versie van een standaard: • 8x intake • 6x uitgebreide toets: hieronder kunnen nieuw standaarden vallen, en ook standaarden waarvan beheerorganisaties in aanmerking willen komen voor de status 'uitstekend beheer'. Los van het verkrijgen van de status 'uitstekend beheer' biedt het Forum vanaf 2015 een BOMOS toets aan. • 2x kleine toets (nieuwe versie van een standaard) De lijst geeft meer inzicht in de samenhang tussen standaarden op de volgende thema's, zoals: • Standaarden voor informatieveiligheid (conform strategie digitale dienstverlening); • Standaarden voor Cloud computing (conform strategie Rijkscloud); Verder zal het Forum ook actief kiezen voor aanmelding van standaarden die voortkomen uit andere thema's waar het Forum voor zou kunnen kiezen (zie ook plan van aanpak FS 141028.07A dat op 28 oktober 2014 voorligt in het Forum). Update van gangbare lijst: • De gangbare lijst is eind 2013 voor het laatst herzien en in 2015 zal worden onderzocht of er nog nieuwe standaarden opgenomen moeten worden. Indien niet in 2014 voltooid: • Nader invullen van de informatie op de lijsten op de nieuwe website; • Updaten van de informatie op de nieuwe website van de individuele standaarden; • Inzicht in de (samenhang van) standaarden voor e-facturatie (conform strategie vermindering regeldruk).									
Resultaten t.a.v. Communicatie	Grotere bekendheid van het bestaan van de lijsten met open standaarden en de mogelijkheid om standaarden aan te melden ter toetsing. Specifiek voor (semi-)publieke instellingen en decentrale overheden. Organisaties zoals KING en de GDI zijn actieve partners in de communicatie naar deze specifieke doelgroepen.									
Resultaten t.a.v. Internationaal	<u>Halen</u> : Internationale standaarden/richtlijnen voor het toetsen van standaarden, met name voor de update van de gangbare lijst. Dit ook in lijn met lijst met standaard van het Multi Stakeholder Platform. <u>Brengen</u> : Nederlandse procedure, ervaringen en standaarden aanleveren als <i>best practices</i> . Dit gebeurt in samenwerking met het dossier internationaal.									
Risico's	<table><tr><th>Risico</th><th>Impact</th><th>Tegenmaatregel</th></tr><tr><td>Weinig aanmeldingen</td><td>Matig</td><td> - Bekendheid lijst vergroten - Actief benaderen aanmelders - Meer naar buitengericht gaan werken </td></tr><tr><td>Onvoldoende inzicht in de samenhang tussen de standaarden</td><td>matig</td><td> - Contact zoeken met verschillende expert en deze bij elkaar brengen - Apart onderzoek uitvoeren </td></tr></table>	Risico	Impact	Tegenmaatregel	Weinig aanmeldingen	Matig	- Bekendheid lijst vergroten - Actief benaderen aanmelders - Meer naar buitengericht gaan werken	Onvoldoende inzicht in de samenhang tussen de standaarden	matig	- Contact zoeken met verschillende expert en deze bij elkaar brengen - Apart onderzoek uitvoeren
Risico	Impact	Tegenmaatregel								
Weinig aanmeldingen	Matig	- Bekendheid lijst vergroten - Actief benaderen aanmelders - Meer naar buitengericht gaan werken								
Onvoldoende inzicht in de samenhang tussen de standaarden	matig	- Contact zoeken met verschillende expert en deze bij elkaar brengen - Apart onderzoek uitvoeren								

			naar de samenhang tussen standaarden
	Onvoldoende volwassen standaarden op een domein	Matig	- Organisaties aanspreken om te komen tot een gemeenschappelijke norm - Adresseren van het issue bij binnen het Nationaal Beraad
	Hogere complexiteit of gevoeligheid standaarden	Hoog	- Beoordelen of procedure aangepast dient te worden - Beoordelen of aanvullende onderzoek nodig is.
Afbakening	Het Forum ontwikkelt zelf geen standaarden Wel heeft het Forum de vrijheid om onderwerpen/standaarden te benoemen die getoetst zouden moeten worden en zelfstandig nieuwe versie te toetsen die moeten worden geüpdate.		
Planning	De lijsten worden twee maal per jaar aangepast na besluiten in het Nationaal Beraad (circa mei en november)		
Begroting	PM		

3.2 Open standaarden, adoptie	
Dossierhouder	Bart Knubben & Maarten van der Veen
Forumsponsor	<u>Stuurgroep open standaarden</u> Voor bepaalde standaarden individuele Forumleden en 'sponsoren' uit 2 ^{de} ring o.b.v. hun expertise/rol/netwerk.
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	Doelgroep: <u>Primair:</u> organisaties in de (semi-)publieke sector via koepels en andere intermediaire organisaties; <u>Secundair:</u> softwareleveranciers en adoptiepartners zoals standaardisatie-organisaties. Beleidspartners: • EZ – Digitale (Implementatie) Agenda • BZK/iNUP • NCDO/Digicommissaris
Betrokkenen	Primaire doelgroep - Gemeenten: - o KING (trekker I-NUP) - o VNG (I-beleidsvertegenwoordiging) - o 100.000+ overleg - o VIAG - o G4 overleg - Provincies: IPO - Waterschappen: UvW - Uitvoeringsorganisaties: Manifestgroep - Rijk: ICCIO - Beheerorganisaties van voorzieningen en standaarden: oa. Logius Secundaire doelgroep: - Softwareleveranciers: - o ICT~Office, Softwarepakketen.nl, OSSLO - o Gemeentelijke softwareleveranciers (i.s.m. KING) - Adoptie-partners, zoals standaardisatie-organisaties: - o Bijv. ECP, IPv6 Taskforce, SIDN NCSC en ISOC.nl
Specifiek doel	Doel: Adoptie van open standaarden van de 'pas toe of leg uit'-lijst bevorderen door adoptie-voortgang en barrières voor standaarden te signaleren en adresseren en zo nodig (aanvullende) adoptie-instrumenten in te zetten. Randvoorwaarden: - o <u>Rol:</u> Forum is aanjager en heeft expertise, netwerk en middelen. Forum is geen beheerder of gebruiker van standaard. - o <u>Maatwerk:</u> Adoptieactiviteiten op basis van knelpunten per standaard. Adoptieactiviteiten kunnen (deels) bestaan uit inzet van 'standaard' instrumentarium van BFS. - o <u>Prioriteren:</u> Budget voor adoptie is beperkt. Dus selectie van activiteiten, niet overal weinig aan doen. Focus op de adoptie van informatiebeveiligingsstandaarden en standaarden in het stelsel van basisregistraties, shared services en iNup voorzieningen. - o <u>Verbondenheid Forum:</u> Om de kans op succesvolle adoptieactiviteiten te vergroten is het van belang het netwerk en de (domein)kennis van Forumleden zoveel mogelijk in te zetten. - o <u>Samenwerking:</u> De adoptieactiviteiten van het Forum worden met verschillende partners in overleg vormgegeven.
Resultaten in 2015	1. Sturing op opvolging <u>adoptieadviezen</u> zoals per 'pas toe of leg uit'-standaard gegeven door het Forum Standaardisatie; 2. Uitvoering van <u>adoptie-evaluatie</u> voor twee 'pas toe of leg uit'-

	standaarden aan de hand van ontwikkelde methodiek; 3. Uitvoering <u>monitor</u> van open standaarden-beleid (enquête, controle aanbestedingen, jaarverslagen en gebruikscijfers); 4. <u>Pro-actief advies</u> bij minimaal twee grote investeringstrajecten over interoperabiliteit en standaarden in het ontwerp en in eventuele aanbestedingsstukken; 5. <u>Inkopers</u> voorlichten en ondersteunen a. Kennisoverdracht aan degenen die de voorstudies voor de tien categorieën van het category management ICT uitvoeren; b. Het beschikbaar zijn voor het inbrengen van kennis in grote (lopende) ICT aanbestedingen; c. Het ontwikkelen en aanbieden, samen met Pianoo, van hulpmiddelen voor inkopers om hen te helpen hun rol bij het toepassen van open standaarden op te pakken (o.a. beslisboom relevantie standaarden, bestekteksten, aanpassing aanwijzingen voor regelgeving); d. Het samen met Pianoo beter communiceren over het open standaarden beleid en communiceren via de evenementen voor IUC's, SSO's, Inkopers en ICT-ers die door DGOBR/FHIR en DGOBR/DIR worden georganiseerd. 6. Betrokkenheid <u>softwareleveranciers</u> vergroten. 7. Twee <u>adoptiebijeenkomsten</u> rondom standaarden (zoals 'plugfest') 8. Bijdragen aan opzet en voortzetten van adoptieplatformen, zoals Platform Internetstandaarden (met EZ, SIDN, ISOC.nl en ECP). 9. <u>Berichtgeving</u> via website en Twitter en participatie in <u>online communities</u> via social media (bijv. LinkedIn en Pleio) 10. <u>Artikelen</u> publiceren 11. Inhoudelijke bijdrage leveren aan <u>congressen</u>/bijeenkomsten 12. Speciale aandacht voor adoptie van open standaarden in de voorzieningen die bij Logius in beheer zijn. Logius voert wat dat betreft een 'pas-toe' beleid. In 2015 zal BFS de daadwerkelijke adoptie verder najagen. Daarnaast wordt de stevige samenwerking met het Centrum voor Standaarden van Logius voortgezet. Zij beheren een aantal standaarden van de pas-toe-of-leg-uit lijst (o.a. Digikoppeling en XBRL).												
Resultaten Communicatie	- Bijdragen aan minimaal 2 congressen, zoals ECP Jaarcongres en ICT & Overheid - Nieuwsberichten en tweets bij iedere toevoeging aan de lijst - Intensivering in communicatie naar doelgroepen waar adoptie achterblijft, zoals: (semi) publieke instellingen en gemeenten. Steeds zal worden bekeken welke methode het meest efficiënt is: direct of ism partijen zoals KING en SURFnet. Daarnaast is er intensivering van de communicatie naar leveranciers.												
Resultaten Internationaal	Halen: Adoptie-aanpakken en ervaringen voor bepaalde (internationale) standaarden hergebruiken of bij aansluiten Brengen: Standaarden aanmelden voor Europese lijst												
Risico's	<table><tr><th>Risico</th><th>Impact</th><th>Tegenmaatregel</th></tr><tr><td>Omvang van doelgroep</td><td>Hoog</td><td>Samenwerking met koepels etc.</td></tr><tr><td>Verschillende type standaarden</td><td>Midden</td><td>Inzicht in samenhang</td></tr><tr><td>Geen handhavings-instrument voor adoptie</td><td>Hoog</td><td>'Pas toe of leg uit' –principe helder uitleggen. Zoveel mogelijk werkelijk contact houden met de verantwoordelijke partijen voor adoptie.</td></tr></table>	Risico	Impact	Tegenmaatregel	Omvang van doelgroep	Hoog	Samenwerking met koepels etc.	Verschillende type standaarden	Midden	Inzicht in samenhang	Geen handhavings-instrument voor adoptie	Hoog	'Pas toe of leg uit' –principe helder uitleggen. Zoveel mogelijk werkelijk contact houden met de verantwoordelijke partijen voor adoptie.
Risico	Impact	Tegenmaatregel											
Omvang van doelgroep	Hoog	Samenwerking met koepels etc.											
Verschillende type standaarden	Midden	Inzicht in samenhang											
Geen handhavings-instrument voor adoptie	Hoog	'Pas toe of leg uit' –principe helder uitleggen. Zoveel mogelijk werkelijk contact houden met de verantwoordelijke partijen voor adoptie.											
Afbakening	Activiteiten worden zoveel mogelijk op verzoek (vraaggestuurd) en/of in samenwerking met betrokkenen uit het veld georganiseerd.												

Begroting	PM
-----------	----

3.3 Voorzieningen																	
Dossierhouder	Marijke Abrahamse																
Forumsponsoren	Stuurgroep: Guus Bronkhorst; Cor Franke; Gé Linssen; Wim Sijstermans; Steven Luitjens; Nico Romijn; Bert Uffen; Bruun Feijen; Nico Westpalm van Hoorn																
Aanleiding dossier	In 2014 is een procedure voor toetsing van voorzieningen opgeleverd. Het betreft een beproefde en gedragen procedure die resulteert in een objectief beeld van kwaliteit en schaalbaarheid inclusief verbeterpunten. Het College Standaardisatie biedt dit instrument aan voor gebruik bij de opbouw van de GDI.																
Relatie standaardisatie, lijsten open standaarden en adoptie.	Procedure en criteria ontwikkeld op basis van en in lijn met de procedure voor open standaarden. Toepassing van standaarden van de lijst is een belangrijk toetscriterium.																
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	BZK en EZ zijn beleidspartners, m.n. daar waar zij grootschalig hergebruik willen bevorderen. De Digicommissaris fungeert in dit kader als dossierhouder voor de overheid, en heeft het stimuleren van het gebruik van voorzieningen als één van zijn hoofdtaken Alle organisaties in de publieke sector hebben te maken met (afgesproken of verplicht) hergebruik van voorzieningen.																
Specifiek doel	Grootschalige aansluiting op en het gebruik van de basisvoorzieningen van de e-overheid versnellen. Meer concreet is het doel om middels een degelijke en transparante kwaliteitstoets, relevante verbeterpunten te identificeren en draagvlak te creëren.																
Resultaten in 2015	• Toepassing van de procedure i.h.k.v. GDI • Meerdere procedures doorlopen (2-4). • Waar zinvol en mogelijk adoptie-activiteiten voor deze voorzieningen ondersteunen.																
Resultaten Communicatie	• Brede communicatie over toegevoegde waarde van de voorzieningenprocedure. • Verder gedurende de procedures vergelijkbaar met communicatie rondom open standaarden.																
Resultaten Internationaal	Eventueel inbreng van procedure en criteria in bijv. eSens																
Risico's	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Risico</th><th>Kans</th><th>Tegenmaatregel</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nut van kwaliteitstoets wordt onvoldoende (h)erkend</td><td>middel</td><td>Voormalige Collegeleden committeren. Toegevoegde waarde van draagvlak en aandachts- en verbeterpunten benadrukken.</td></tr> <tr> <td>Digicommissaris gebruikt ander of geen instrumentarium</td><td>laag</td><td>Aanbod toetsing door en op kosten van Forum.</td></tr> <tr> <td>Er wordt een (te) groot aantal voorzieningen aangeboden</td><td>Laag</td><td>Afwegingskader maken waarin meerwaarde van de toets voor onderscheiden voorzieningen duidelijk wordt (= basis voor selectie of prioritering).</td></tr> <tr> <td>'Zware' procedure</td><td></td><td>Lighttoets ontwikkelen</td></tr> </tbody> </table>		Risico	Kans	Tegenmaatregel	Nut van kwaliteitstoets wordt onvoldoende (h)erkend	middel	Voormalige Collegeleden committeren. Toegevoegde waarde van draagvlak en aandachts- en verbeterpunten benadrukken.	Digicommissaris gebruikt ander of geen instrumentarium	laag	Aanbod toetsing door en op kosten van Forum.	Er wordt een (te) groot aantal voorzieningen aangeboden	Laag	Afwegingskader maken waarin meerwaarde van de toets voor onderscheiden voorzieningen duidelijk wordt (= basis voor selectie of prioritering).	'Zware' procedure		Lighttoets ontwikkelen
Risico	Kans	Tegenmaatregel															
Nut van kwaliteitstoets wordt onvoldoende (h)erkend	middel	Voormalige Collegeleden committeren. Toegevoegde waarde van draagvlak en aandachts- en verbeterpunten benadrukken.															
Digicommissaris gebruikt ander of geen instrumentarium	laag	Aanbod toetsing door en op kosten van Forum.															
Er wordt een (te) groot aantal voorzieningen aangeboden	Laag	Afwegingskader maken waarin meerwaarde van de toets voor onderscheiden voorzieningen duidelijk wordt (= basis voor selectie of prioritering).															
'Zware' procedure		Lighttoets ontwikkelen															

	wordt ingezet waar dit niet nodig is/ geen toegevoegde waarde heeft		(o.b.v. de zelftoets).	
	Maatregelen algemeen: goede afstemming met stakeholders: BZK, EZ, andere departementen, OBR, KING, NORA, Manifestpartijen			
Afbakening	In overleg/ afstemming met NCDO/Digicommissaris			
Planning	Q1: Start 2 voorzieningen in procedure Q2-Q3: volgende 2 voorzieningen in procedure			
Begroting	PM			

3.4 Vraagsturing Standaardisatie	
1. Standaardisatiescan 2. Handreiking betrouwbaarheidsniveaus 3. NORA 4. Stelselstandaard 5. Opslag in de Cloud 6. Samenhang basisregistraties 7. Bijdrage PiLOD/ uri-strategie 8. Semantiek	
Dossierhouder	Maarten van der Veen
Forumsporsors	Nico Westpalm van Hoorn, Guus Bronkhorst, Gé Linssen
Aanleiding dossier	Zowel vanuit het College als vanuit het Forum is gevraagd doelgroepen meer leidend te laten zijn bij de agendering van activiteiten van het Forum. Uitgangspunt bij dit dossier is dat partijen het Forum vragen om gericht actie te nemen. Het initiatief ligt dus niet bij het Forum. Door vraagsturing blijft expertise van het Forum beschikbaar voor digitale samenwerking binnen een sector en tussen ketenpartijen.
Relatie standaardisatie, lijsten open standaarden en adoptie.	
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	In principe alle sectoren van overheidshandelen. Voor de onder genoemde activiteiten zijn partners: 1. Standaardisatiescan: EZ, TNO, sector Logistiek 2. Handreiking: vertegenwoordigers verschillende overheidslagen, uitvoeringsorganisaties, beleidsmakers en bedrijven; 3. NORA: BZK, verschillende overheidslagen, uitvoeringsorganisaties 4. Stelselstandaard: KING, PSB, BZK, Logius, verschillende overheidslagen, uitvoeringsorganisaties 5. Opslag in de cloud: BZK, KING, Logius 6. Samenhang basisregistraties: PSB, KvK, KING, ICCIO 7.. Participatie in het Platform Linked Data Nederland: Publieke sector en bedrijfsleven. 8. Vraaggestuurd ondersteunen van domeinoverstijgende semantische initiatieven, in dit kader actief volgen ontwikkelingen rondom Stelsel van Basisregistraties en decentralisaties naar Gemeenten.
Specifiek doel	Zeven vragen zijn aangekondigd dan wel gestart: 1. Standaardisatiescan: het beschikbaar krijgen van een herbruikbare standaardisatie scan waarmee een sector zelf in een specifiek domein kan kijken of standaardisatie in een informatieketen economische winst kan opleveren; 2. Handreiking: Het onderhouden van de handreiking en het ondersteunen van de community; 3. NORA: goede inbedding van de standaarden van de pas-toe-of-leg-uit lijst in NORA en vice versa Het benaderen van de doelgroep informatie-architecten via NORA en het laagdrempelig beschikbaar van kennis bij BFS over de standaarden van de lijst voor architecten. 4. GAB Gemeenschappelijk afspraken voor de basisregistratie. Stelselstandaarden: het beschikbaar krijgen van generiek koppelvlak

	afspraken voor de bevraging en mutatie van alle basisregistraties waarbij bfs de harmonisatie faciliteert; 5. Cloud: in 2014 is er een handreiking cloud voor overheden ontwikkeld is samenwerking met KING, BZK en Taskforce BID. Vendor lock-in bij clouddiensten is een reëel gevaar. Daarom zal mede naar aanleiding van de handreiking worden gekeken welke set van open standaarden relevant zijn op het moment dat overheden cloud diensten afnemen. Waar nodig worden deze standaarden voorgedragen voor opname op een van de lijsten. Deze aanpak zal o.a. ook worden afgestemd met de Cloud strategie en Rijkscloud. 6. Samenhang basisregistraties: het beschikbaar krijgen van een vernieuwde stelselcatalogus die zowel duidelijkheid geeft over betekenissen van begrippen als over de geschiktheid van die betekenis voor het eigen werkproces; agendering semantiek 7. Participatie in het Platform Linked Data Nederland: bijdrage leveren aan standaardisatie activiteiten, w.o. URI-strategie. Het zorgdragen voor het volwassen worden van de URI-strategie om tot standaard voor objectidentificatie binnen het stelsel te dienen. De Pilod kan daarnaast partijen helpen bij de keuze tussen innovatieve linked data standaarden en meer conventionele standaarden voor het uitwisselen van data (vglk open API met StUF-achtigen) 8. Aangehaakt blijven bij relevante initiatieven en ontwikkelingen op het gebied van semantische interoperabiliteit.		
Resultaten t.a.v. Communicatie	1. Standaardisatiescan: rapportage 2. Handreiking: Aanpassing website, beheerplan, 2 bijeenkomsten 3. Toetsingskader STORK: Onderzoeksrapport met criteria en voorstel voor procedure 4. NORA: vergaande samenwerking bij communicatie. Zowel in presentaties op congressen, als in publicaties via koepelorganisaties (oa. nieuwsbrieven, leden magazines). 5. Nieuwsberichten verspreiden, organisatie van federatietafel aansluitend op het forum 6. Publicatie met beslisboom 7. geen 8. Zichtbaarheid van Forum in community, t.z.t. objectidentificatiestandaard op ptolu-lijst		
Resultaten t.a.v. Internationaal	Ad 2. Nieuwe versie van de Handreikin, een Engelse vertaling en promotie van beiden; Ad 3. Toetsingskader: inbreng via het ministerie van EZ in Europees overleg; Ad 5. Bewaken van relatie met gekozen en bestaande internationale standaarden		
Risico's	Risico	Impact	Tegenmaatregel
	PM	PM	PM
Afbakening	Beheer ontwikkelde instrumenten (ad1 en ad 2) hoort tot reguliere activiteiten. Nieuwe verzoeken worden ter beoordeling aan Forum voorgelegd.		
Planning	1. Standaardisatiescan: Q1 t/m Q4 2. Handreiking: Q1 en Q3, 3. Toetsingskader STORK: Q1 t/m Q4		

	4. NORA: doorlopend (MvV) 5. Stelselstandaard: Q 1t/m Q4 6. Opslag in de cloud: 7. Samenhang basisregistraties: Q1 t/m Q4 8. PiLOD: Q1 t/m 4, 0.025
Begroting	PM

3.5 Internationaal	
Dossierhouder	Marijke Abrahamse
Forumsporsors	Simon Spoormaker, Steven Luitjens, Gerard Hartsink
Aanleiding dossier	Gegevensuitwisseling houdt niet op bij de grens, standaardisatie van die uitwisseling ook niet. Alle dossiers in dit werkplan hebben dan ook een internationale component. Om ervoor te zorgen dat het Forum effectief internationaal opereert en de samenhang tussen de verschillende inbrengen te bewaken, is ervoor gekozen om ook een apart dossier Internationaal in te richten, met één aanspreekpunt. Hierbij worden nadrukkelijk de bestaande gremia gevolgd, zoals ISO, IETF, OASIS, de Europese Standaardisatie Organisaties en UN/CEFACT en geparticipeerd in het Multi Stakeholder Platform voor ICT Standaardisatie.
Relatie standaardisatie, lijsten open standaarden en adoptie.	Bijna al de standaarden op onze lijsten zijn internationaal of zijn een profiel op een internationale standaard. Standaarden die verplicht worden in Brussel moet ook in NL worden geadopteerd en de standaarden op onze lijsten zullen zich daartoe moeten verhouden. Daarnaast identificeert de Europese Commissie ook zelf standaarden die mogen worden gevraagd in openbare aanbestedingen, die gedeeltelijk op onze lijsten staan.
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	Op beleidsniveau zijn BZK en EZ verantwoordelijk op dit dossier. BZK voor de ISA groepen (B&I), en internationale CIO afstemming (OBR). EZ voor het Multi Stakeholder Platform en workpackage 3 van de eSens pilot. Het Forum ondersteunt beide ministeries door stukken te reviewen, nieuwe ideeën aan te dragen, standpunten te formuleren, naar bijeenkomsten te gaan en haar (internationale) netwerk in te zetten. Belangrijke betrokkenen bij dit dossier zijn het (internationale) bedrijfsleven, de (internationale) standaardisatieorganisaties en de verschillende overheden (grote uitvoerders, ministeries, gemeenten, provincies). BFS zal deze partijen zoveel mogelijk op de hoogte brengen van wat er speelt en waar mogelijk vragen om hun input.
Specifiek doel	Zorgen dat het Forum weet wat er internationaal speelt op haar onderwerpen, deze kennis kan delen met stakeholders en daarop zo nodig zal acteren zodat de Nederlandse belangen internationaal geborgd worden. Zoveel mogelijk alignment tussen Europa en Nederland.
Resultaten in 2015	Bijdragen aan de inbreng van het Nederlandse standpunt bij de Europese Commissie over de in dit werkplan genoemde thema's in afstemming met bovengenoemde belanghebbenden. Adviezen over internationale thema's aan belanghebbenden. Door: 1. Gebruiken van het BFS netwerk met standaardisatievertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, overheidsbelanghebbenden en standaardisatieorganisaties. Daar informatie uitvragen en informatie vanuit Brussel delen.

	Hierdoor wordt er vanuit NL betere input geleverd, kan groter draagvlak gecreëerd worden en meer invloed uitgeoefend worden. 2. Participatie in relevante groepen van de Europese Commissie zoals gevraagd door de Ministeries van EZ en BZK en in afstemming met stakeholders. Het gaat om de volgende groepen: A) DGDIGIT, ISA (interoperabiliteits) groepen, waaronder methode om standaarden te selecteren (CAMSS) en beheren (BOMOS); B) DGConnect/DGEnterprise: ICT Multistakeholder Platform, een soort Forum standaardisatie op Europees niveau. C) DgConnect: eSENS, pilot om eerdere grootschalige pilots op het gebied van interoperabiliteit te verankeren; 3. Participatie in het internationale partnernetwerk met gelijk gestemde landen op standaardisatiegebied (INSU). Hierdoor kan de inbreng in Brussel effectiever worden; 4. Via eSENS bijdragen aan de inrichting van de internationale governance van de Europese infrastructuur vanaf 2020 op basis van BOMOS.		
Resultaten t.a.v. Communicatie	Informatie verspreiden over internationale standaardisatie onder onze stakeholders via website, Twitter en maillijst per onderwerp. Spreken op nationale en internationale bijeenkomsten over wat er internationaal speelt, waarom dit belangrijk is en wat er gedaan moet worden.		
Risico's	Risico	Impact	Tegenmaatregel
	Te grote scope. Internationaal gebeurt er zeer veel door veel partijen. Onvoldoende afstemming met stakeholders, waardoor er geen gedragen (NL) standpunt is.	Medium Medium	Focussen op de toegevoegde waarde van het Forum en waar anderen zich niet mee bezighouden. Acteren waar vraag is. Gericht stakeholders benaderen. Gebruik maken van het internationale partnernetwerk en netwerk met nationale standaardisatie vertegenwoordigers om voor en na te bespreken.
Afbakening	• Het Forum is niet beleidsverantwoordelijk op dit dossier. • Het Forum is niet verantwoordelijk voor alle bij de EC in behandeling zijnde standaarden een expertvisie te geven. Wel kan het Forum zo veel mogelijk proberen expertise aan te boren in NL om goede input te leveren.		
Planning	Doorlopend Q1-Q4.		
Begroting	PM		

3.6 Communicatie	
Dossierhouder	Monique Dassen
Forumsponsor	Nico Westpalm van Hoorn
Aanleiding dossier	In 2015 ligt voor Communicatie de focus op het faciliteren van de adoptie van standaarden door de informatie over open standaarden beter beschikbaar en vindbaar te maken. Daarnaast richt Communicatie zich op het promoten van het open standaardenbeleid en het verbeteren van de bekendheid met -en kennis- over de rol en doelen van het Forum Standaardisatie (=bevorderen interoperabiliteit).
Relatie standaardisatie, lijsten open standaarden en adoptie.	Communicatie is een afgeleide van het adoptiedossier. De BFS-adviseurs zullen gaan optreden als accountmanager en zijn daarmee direct aanspreekpunt voor de verschillende clusters van standaarden van de lijst(en) om de adoptie ervan te bevorderen. Communicatie zal hen zoveel mogelijk faciliteren bij het vervullen van deze nieuwe rol.
Probleemhouders, beleidspartners en andere betrokkenen	• Opdrachtgevers BZK en EZ • (Bureau) NCDO • Forum Standaardisatie • Koepels (KING, PIANOo, ICCIO, VIAG etc.) • ECP • Logius
Doelgroepen	<u>Primaire doelgroep:</u> - IT specialisten binnen de publieke sector waaronder architecten, experts, projectleiders en informatiemanagers - Inkopers van ICT - Leveranciers van ICT-diensten aan overheden. - Koepels waaronder ECP, KING, IPO, PIANOo, ICCIO en sector specifieke koepels zoals o.a. BKWI, Nictiz en Kennisnet - Standaardisatieorganisaties en beheerders van standaarden <u>Secundaire doelgroep:</u> - Bestuurders in de publieke en private sector.
Specifiek doel	1. Bekendheid genereren en begrip en draagvlak creëren voor het standaardisatiebeleid in het algemeen en de lijst met open standaarden voor de publieke sector in het bijzonder zodat adoptie van open standaarden toeneemt. 2. Adoptie van (verplichte en aanbevolen) standaarden bevorderen door informatie en ondersteuning beschikbaar te stellen en beter vindbaar te maken voor primaire doelgroep. <u>Strategie:</u> Forum Standaardisatie wordt gepresenteerd als adviseur / kwartiermaker / informatiemakelaar van de overheid waar het gaat over standaardisatie (en interoperabiliteit), open standaarden en (generieke) voorzieningen voor de publieke sector. Uit het gebruikersonderzoek voorafgaand aan het ontwikkeling van de nieuwe website komt de wens naar voren om sterker invulling te geven aan de doorverwijsrol. Daarom worden de adviseurs van BFS zichtbaarder en beter toegankelijk (o.a. via de website). De samenwerking met de koepels wordt geïntensiveerd om daarmee standaardisatie en de adoptie van open standaarden op de agenda te

	houden van de verschillende sectoren (rijk, onderwijs, zorg, gemeenten, enz). Dit vraagt om een doelgroepbenadering en inzet van verschillende communicatiekanalen afgestemd per doelgroep: - <u>Voor bestuurders</u>: Relevant houden van de boodschap over nut/noodzaak en voordelen van standaardisatie en het gebruik van open standaarden voor de overheid en voor de maatschappij als geheel. Door standaardisatie en toepassing van open standaarden te adresseren in beleidsdocumenten en tijdens bijeenkomsten rondom de e- en i-overheid (ECP Jaarcongres, iBestuurcongres, KING uitvoeringscongres) en te laden met de concrete context (best practices, businesscases, enz.). Forumleden en BFS-adviseurs geven spreekbeurten, interviews, schrijven blogs, nemen deel aan discussies en schakelen ambassadeurs in om standaardisatie op de kaart te zetten en houden. - <u>De koepels</u> worden actief benaderd om meer gezamenlijk op te trekken in de communicatie naar de achterban (gemeenten, onderwijssector, zorgsector, enz.) door inhoudelijke expertise en ondersteuning te bieden wanneer het gaat over standaardisatiebeleid, adoptie van open standaarden en aan standaardisatie verwante thema's zoals informatiebeveiliging en cloud. - <u>Voor IT-specialisten met kennis van open standaarden</u> (waaronder beleidsadviseurs, IT-adviseurs, IT-architecten, IT-projectleiders en informatiemanagers) is de website geheel vernieuwd. De nieuwe website is speciaal gericht op het bedienen van deze doelgroep met gerichte informatie en doorverwijzingen over hoe standaarden geadopteerd kunnen worden binnen hun organisaties. Daarnaast zal BFS bijeenkomsten en webinars organiseren rondom specifieke (clusters van) open standaarden om de adoptie ervan te verbeteren. Merk op dat de algemene boodschap over nut en noodzaak van het open standaardenbeleid (zoals deze geldt voor de bestuurders) voor deze doelgroep niet van toepassing is. Zij zijn hier immers al van doordrongen. - <u>Inkopers van ICT</u> worden ook bediend met specifiek voor hun bedoelde informatie op de website. Daarnaast wordt ism met PIANOo een aanpak uitgewerkt die ervoor zorgt dat in aanbestedingen meer naar (relevante) open standaarden wordt gevraagd. Goed scorende organisaties in de Monitor Open Standaarden worden in het zonnetje gezet. - <u>Internationaal</u>: Het Forum Standaardisatie is zichtbaar, aanwezig en betrokken bij standaardisatietrajecten binnen de NL overheid en binnen Europa. Het Forum neemt actief aan deel aan bijeenkomsten en oefent invloed uit in Europa middels verschillende netwerken.
Resultaten in 2015	<u>Kennis/houding/gedrag</u>: - Toegenomen bekendheid met de lijst met open standaarden bij alle doelgroepen. - Toegenomen inhoudelijke kennis over de lijst met open

	standaarden bij IT-inkopers en leveranciers van IT diensten en systemen. - Toegenomen bezoek van de nieuwe website t.o.v. de huidige website. - Toegenomen begrip en draagvlak voor standaardisatiebeleid. - Toename van de adoptie van open standaarden van de lijst binnen het gehele publieke domein, dit kan worden gemeten aan de resultaten in de Monitor Open Standaarden. - Deelname aan en (mede) organisatie van verschillende adoptiebevorderende bijeenkomsten en webinars rondom specifieke clusters van standaarden (met focus op internet- en beveiligingsstandaarden en stelselstandaarden) en voor specifieke doelgroepen (bijv. inkopers of gemeenten). - (Mede) organisatie van en leveren van bijdrage aan congressen rondom e-overheid (zoals het ECP Jaarcongres, KING Jaarcongres, opvolger van het NUP Congres, VIAG Congres, i-Bestuurcongres, Overheid&ICT, Landelijk Architectuur Congres en Logius ketencongres).
Resultaten t.a.v. Communicatie	Nvt
Resultaten t.a.v. Internationaal	Nvt
Risico's	Gebrek aan interesse of gevoel van urgentie voor het onderwerp standaardisatie en de adoptie van open standaarden bij de verschillende doelgroepen. Open standaarden blijft een lastig onderwerp omdat niemand echt geïnteresseerd is erin buiten de context van de toepassing in een architectuur, koppeling of berichtendefinitie. Open standaarden zijn maar een klein onderdeel van de e-overheid en de effecten van standaardisatie zijn pas op de langere termijn zichtbaar.
Afbakening	Focus ligt op adoptie van open standaarden van de 'pas toe of leg uit'-lijst binnen de overheid.
Planning	• Communicatie is een continue activiteit die gedurende het hele jaar aandacht verdient en uitgevoerd dient te worden. • Er wordt een communicatiekalender opgesteld nav het adoptieplan en de activiteiten die daaruit voortvloeien.
Begroting	Voor de uitvoering van genoemde activiteiten in het werkplan zal een externe communicatie adviseur/medewerker worden ingehuurd. Voor de out of pocket kosten voor communicatie zal een reservering worden gemaakt in het budget van Forum Standaardisatie.

Hoofdstuk 4. Budget & begroting

PM

Bijlage A. De bemensing**A1. Forum Standaardisatie**

Erwin Bleumink	SURFNet
Guus Bronkhorst	Ministerie BZK
Cor Franke	Cor Franke BV
Bruun Feijen	Ministerie van Financiën/ Belastingdienst
Gerard Hartsink	CLS Group - Banksector
Gé Linssen	Ministerie van Economische Zaken (EZ)
Steven Luitjens	Logius; <i>Secretaris Forum Standaardisatie</i>
Joop van Lunteren	PBLQ/HEC; <i>Adviseur Forum Standaardisatie</i>
Arianne de Man	Interprovinciaal Overleg (IPO)
Wim van Nunspeet	Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
Marcel Reuvers	Geonovum
Piet Ribbers	(Emeritus) hoogleraar Universiteit Tilburg
Nico Romijn	KING
Wim Sijstermans	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en CTO RIJK
Simon Spoormaker	Portbase en COPAS
Bert Uffen	BKWI
Nico Westpalm van Hoorn	<i>Voorzitter Forum Standaardsatie</i>

A2.Overzicht dossier/ Forumlid en dossierhouder BFS

Onderwerp	Forum	BFS
Open standaarden lijsten en samenhang	<u>Stuurgroep open standaarden:</u> Wim van Nunspeet, Arianne de Man, Marcel Reuvers, David de Nood	Lancelot Schellevis
Adoptie	<u>Stuurgroep open standaarden:</u> Guus Bronkhorst, Simon Spoormaker en Erwin Bleumink <i>Voor bepaalde standaarden ook individuele Forumleden zoals:</i> • <u>SEPA:</u> Gerard Hartsink • <u>Geo-standaarden:</u> Marcel Reuvers en Arianne de Man • <u>StUF:</u> Nico Romijn • <u>Digikoppeling:</u> Nico Romijn en Steven Luitjens • <u>Webrichtlijnen:</u> Nico Romijn en Steven Luitjens • <u>SAML:</u> Guus Bronkhorst, Gé Linssen, Steven Luitjens • <u>ISO27001/2:</u> Guus Bronkhorst en Gé Linssen • <u>IPv6:</u> Guus Bronkhorst, Gé Linssen, Erwin Bleumink, Steven Luitjens • <u>Standaarden/ profielen/ implementatie n.a.v. DigiD +eHerkenning en SAML:</u> Guus Bronkhorst (verder nog concreet vorm te geven)	Bart Knubben & Maarten van der Veen
Voorzieningen	Cor Franke, Guus Bronkhorst, Nico Westpalm van Hoorn, Steven Luitjens, Bert Uffen, Nico Romijn, Gé Linssen, Bruun Feijen (vertegenwoordiger OBR) <u>Forum Begeleidingsgroep Pleio:</u> Bert Uffen, Guus Bronkhorst, Erwin Bleumink, Piet Ribbers en een vertegenwoordigster van IPO via Arianne de Man	Marijke Abrahamse
Vraagsturing	Nico Westpalm van Hoorn, Guus Bronkhorst, Michiel Stal	Maarten van der Veen
Internationaal	Simon Spoormaker, Steven Luitjens, Gerard Hartsink	Marijke Abrahamse
Communicatie	Gerard Hartsink, Nico Westpalm van Hoorn	Monique Dassen

A3. de leden van het Nationaal Beraad

Link naar een overzicht:

http://www.digicommissaris.nl/files/20141209_01_03_Deelnemerslijst_Nationaal_Beraad.pdf

Bijlage B. De opdracht van het Forum conform artikel 8 lid 2 van het Instellingsbesluit van het College en Forum Standaardisatie 2012

- a. het doen van voorstellen aan het college voor **het opnemen van open standaarden op de lijst met standaarden** waarvoor een '**pas-toe-of-leg-uit regime**' geldt en voor het opnemen van open standaarden op de lijst met **gangbare open standaarden**;*
- b. het onderhouden van de procedure voor het opnemen van open standaarden op de in onderdeel a genoemde lijsten;*
- c. **het bevorderen van adoptie** en implementatie van afspraken van het College door het geven van **voorlichting en het organiseren van netwerkbijeenkomsten voor doelgroepen** (overheden en bedrijven) en advisering over belemmeringen en oplossingen;*
- d. het adviseren over de naleving van overheidsbrede afspraken over de toepassing van open standaarden en de mate van adoptie;*
- e. het functioneel inzichtelijk maken van de **samenhang tussen open standaarden van de lijsten met open standaarden** en het in kaart brengen van mogelijke synergie tussen open standaarden/toepassingsgebieden of het doen van onderzoek naar ontbrekende of achterblijvende open standaarden en standaardisatieactiviteiten;*
- f. het monitoren van de ontwikkeling van **semantische standaardisatie** en het doen van voorstellen voor de ontwikkeling en adoptie van semantische standaarden voor met name domeinoverstijgende toepassingen;*
- g. het adviseren over een toetsingskader voor het ontwikkelen, beheren en gebruiken van **basisvoorzieningen** en elektronische diensten voor overheidsbrede toepassing, waaronder een procedure voor het maken van een lijst;*
- h. het leveren van inbreng en advies over Nederlandse standpunten ten aanzien van **internationale ontwikkelingen** op het gebied van standaardisatie bij de elektronische gegevensuitwisseling met een publiek belang.*